

خلاصه مذاکرات مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال چهارم

جلسه علنی سیصد و سی و نهم (۳۳۹) - روز سه شنبه ۱۴۰۲/۰۵/۳۱

(۱) نطق پیش از دستور رییس مجلس شورای اسلامی

(۲) گزارش کمیسیون صنایع و معادن در مورد بررسی کیفیت اینترنت و شاخص‌های مرتبط با آن با رویکرد چالش‌های ایجاد شده برای شهروندان و کسب و کارهای اینترنتی - در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۰۷ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس (گزارش مذکور با حضور و ارائه توضیحات وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و سخنان تعدادی از نمایندگان و جمع بندی ریاست محترم مجلس بررسی شد)

(۳) گزارش نهایی کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست در مورد تحقیق و تفحص از عملکرد وزارت نیرو در خصوص انتقال آب بین حوزه‌ای - در اجرای ماده ۲۱۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس (با تقاضای کمیسیون مبنی بر ارجاع گزارش به قوه قضائیه (در اجرای ماده ۲۳۴ مکرر آیین‌نامه داخلی مجلس)، ۲۱۶ نماینده حاضر در صحن علنی با ۱۳۰ رای موافق، ۶۸ رای مخالف و ۴ رای ممتنع ارجاع گزارش مذکور را تصویب کردند)

(۴) رسیدگی به گزارش کمیسیون اقتصادی در مورد لایحه دو فوریتی ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان - در اجرای ماده ۱۰۰ آیین‌نامه داخلی مجلس با اولویت در دستور قرار گرفت (پس از سخنان نمایندگان مخالف و موافق، ۲۱۵ نماینده حاضر در صحن کلیات لایحه را با ۱۸۱ رای موافق، ۲۰ رای مخالف و ۱۹ رای ممتنع به تصویب رساندند و ماده (۱) آن قرائت شد.)

(۵) ناطقان میان دستور جلسه علنی (آقایان: جباری، سیاهکلی، حاجی دلگانی، علیرضا بیگی و خانم رفیعی)

(۶) قرائت بیانیه نمایندگان مجلس شورای اسلامی

(۷) تذکرات آیین‌نامه ای، تذکرات شفاهی و اخطار قانون اساسی

(۸) اعلام ختم جلسه: جلسه آینده ساعت ۷:۴۵ صبح روز یکشنبه ۱۴۰۲/۰۶/۱۹

ماده ۱۰۷ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس (گزارش مذکور با حضور و ارائه توضیحات وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و سخنان تعدادی از نمایندگان و جمع بندی ریاست محترم مجلس بررسی شد)

پس از قرائت گزارش کمیسیون صنایع و معادن در خصوص موضوع مذکور و توضیحات آقایان تقی‌پور، سیاهکلی، طاهری، فرهنگی، نوری قزلجه، بابایی کارنامی و تالارپشتی (رییس کمیسیون صنایع و معادن)، آقای زارع‌پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در دو نوبت به تشریح اقدامات وزارتخانه متبوع و شرایط وضعیت موجود و اهداف و برنامه‌ها پرداختند.

در بخش «جمع‌بندی و پیشنهادهای» گزارش کمیسیون صنایع و معادن به نکات ذیل اشاره شده است:

۱- یکی از مهمترین پارامترهای موثر در ایجاد مشکلات فنی در تسهیل دسترسی کاربران به اینترنت افزایش ترافیک شبکه از طریق استفاده از روش‌ها و نرم افزارهای موسوم به فیلترشکن می باشد که اغلب در قالب باج افزار با ایجاد آسیب های امنیتی در شبکه به جمع آوری اطلاعات مشترکین اقدام می کنند. باوجود آن که برخی از گزارش ها از افزایش آمار استفاده کنندگان از فیلترشکن در طی چندماه اخیر حکایت دارد، اما تاکنون گزارش دقیقی برای شفاف سازی آمار موجود، ارقام قابل ملاحظه هزینه های فیلترشکن و تحمیل آن بر سبد هزینه های خانوارها و در نهایت ارائه راهبردهای موثر برای کاهش استفاده از فیلترشکن ها توسط مشترکین، از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ارائه نشده است.

۲- در چندماه اخیر، ضرر و زیان احتمالی کسب و کارهای اینترنتی، متاثر از مشکلات شبکه اینترنت، محل مناقشه بخش خصوصی و دستگاه های متولی در دولت بوده است، این درحالی است که انتظار می رود با عنایت به هدف گذاری دولت برای رشد سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی در پایان برنامه هفتم توسعه به ۱۵ درصد، در گام نخست، درخصوص چنین مصادیقی تعیین تکلیف و رفع ابهام شود

۳- عدم پاسخگویی شفاف، اتخاذ رویکردهای بعضاً مبهم، تشتت حکمرانی در سطح ملی و وجود متولیان متعدد باعث افزایش نارضایتی کاربران و به ویژه اخلاف در بازار کسب و کارهای اینترنتی شده است.

۴- یکی از دلایل ایجاد اختلال در دسترسی شهروندان به شبکه اینترنت، استهلاک زیرساخت های موجود و عدم سرمایه‌گذاری در این حوزه است که اکنون آثار واقعی آن همزمان با مشکلات اقتصادی کشور و شرایط تحریمی خارجی

۱) نطق پیش از دستور رییس مجلس شورای اسلامی

آقای دکتر قالیباف رییس مجلس شورای اسلامی، در نطق پیش از دستور جلسه علنی ۳۱ مردادماه، ضمن تسلیت شهادت حضرت رقیه (س) و گرامیداشت روز صنعت دفاعی بیان کرد: امروز به پشتوانه دانش جوانان خود، پیشرفته‌ترین و مجهزترین تجهیزات و سلاح‌های دفاعی در کشورمان ساخته می‌شود و در اختیار نیروهای مسلح قرار می‌گیرد و ادامه داد: دشمنان ملت ایران امروز فهمیده‌اند که نمی‌توانند با تحریم، ترور، خرابکاری‌های صنعتی، تهاجم مستقیم به زیرساخت‌های صنعت دفاعی، جاسوسی و مانند آنها مانع پیشرفت فزاینده صنایع دفاعی کشور شوند و ارده استوار و ایمان جوانان شاغل در صنایع دفاعی با این اقدامات نه تنها تضعیف نخواهد شد، بلکه هر روز قوی‌تر می‌شود.

دکتر قالیباف ضمن گرامیداشت شهادت وزرات دفاع افزود: ضروری است اشاره کنم در هفته گذشته عده‌ای سعی کردند نشان دهند که میان مجلس و دولت اختلاف و تقابل وجود دارد، اما همان‌گونه که بارها گفته‌ام دولت و مجلس در کنار هم تلاش می‌کنند تا بتوانند فضای خدمت را در کشور حاکم کنند و با وجود اختلاف سلیقه با تفاوت نظر در موضوعات مختلف در تعامل با هم تا به امروز موفق بوده‌اند.

ایشان افزود: افراد و رسانه‌هایی که به اختلاف افکنی و اختلاف اندازی بین دولت و مجلس دل خوش کرده‌اند، بدانند به اهداف خود نمی‌رسند و نمی‌توانند از کاه کوه بسازند. همچنین مردم عزیز بدانند تفاوت نظر و سلیقه طبیعت کار است و مهم این است که هم ما در مجلس و هم دوستان ما در دولت توانایی مدیریت این تفاوت‌ها را داریم و از آن برای پیشبرد بهتر امور استفاده خواهیم کرد.

دکتر قالیباف در پایان گفت: از همکاران عزیزم هم می‌خواهم که ضرورت همدلی برای حل مسائل مردم را مدنظر قرار دهند و هوشیارانه عمل کرده و جز برای پیگیری مشکلات مردم موضع‌گیری نکنند، حتما ریاست محترم جمهور و سایر دوستان در دولت هم این مهم را مورد توجه قرار می‌دهند و عده‌ای قلبی که به دنبال کسب منافع شخصی و جناحی با اختلاف افکنی بین قوا هستند از اهداف خود ناامید خواهند شد.

۲) گزارش کمیسیون صنایع و معادن در مورد بررسی کیفیت اینترنت و شاخص‌های مرتبط با آن با رویکرد چالش‌های ایجاد شده برای شهروندان و کسب و کارهای اینترنتی - در اجرای تبصره ۱

اجراست می تواند نسبت به ارتقای کیفیت شبکه دسترسی در حوزه ثابت و سیار کمک نماید.

آقای زارع پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در جریان بررسی گزارش کمیسیون صنایع و معادن گفت: ما در دو سال گذشته تلاش گسترده‌ای برای نوسازی زیرساخت‌های ارتباطی در چهار لایه دسترسی، تجمیع شبکه‌های استانی و شهری، شبکه مادر مخابراتی و دروازه‌های ورودی اینترنت به کشور اقدامات زیادی انجام شده است. در لایه ورودی اینترنت کشور در دو سال گذشته ما سعی کردیم منابع ورودی را تنوع بخشیده و میزان اینترنت ورودی را بیش از دو برابر نیاز کشور تامین کنیم.

زارع پور در ادامه تاکید کرد: اکنون بیش از دو برابر منابع کشور ظرفیت داریم. در لایه هسته مادر از ابتدای دولت تا به امروز ۵۰ درصد به ظرفیت شبکه مادر اینترنت کشور با اتکاء به تجهیزات ۱۰۰ درصد ایرانی افزوده است و تا پایان سال این ظرفیت دو برابر و تا پایان دولت به سه برابر خواهد رسید.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در ادامه اظهار کرد: تعداد قطعی‌ها و تعداد لینک‌های اشباع کاهش پیدا کرده و این نشانگر روند توسعه در زیرساخت‌های اینترنت کشور است. برای ترافیک داخلی نیز ما نقاط تبادل ترافیک داریم که این نقاط تبادل کننده ترافیک داخلی هستند. از ابتدای دولت این نقاط توسعه پیدا کرده و بیش از سه برابر افزایش یافته است. در لایه تجمیع نیز که در اختیار شرکت مخابرات است تلاش‌هایی صورت گرفته اما کافی نیست. تعداد لینک‌های اشباع شده در شبکه داخل شهرها و استان‌ها افزایشی بوده است. در بخش‌هایی از استان‌ها مشکل جدی وجود دارد که در تلاش هستیم تا پایان سال مرتفع شود.

ایشان تاکید کرد: در لایه دسترسی که به فاصله بین گوشی با اولین بی تی اس باز می‌گردد کارهای بزرگی در دو سال گذشته شروع شده است. ان شا اله یک حرکت جهشی برای توسعه نسل پنجم اینترنت تلفن همراه در کشور اتفاق خواهد افتاد.

زارع پور اضافه کرد: در بحث شاخص‌های کیفی شبکه هم سامانه‌های مدیریتی ما در داخل و هم مراجع بین‌المللی رویه رو به بهبود را نشان می‌دهند. شاخص‌های کیفی شبکه طی سه سال گذشته رو به بهبود بوده و از نظر سرعت رو به

گریبانگیر شبکه ارتباطی و مخابراتی کشور شده است. بطوری که در طول سالهای ۱۳۹۲ تاکنون حجم سرمایه گذاری ها به یک سوم رسیده است. بایستی از یک سو راهکارهایی برای افزایش درآمد زایی و از سوی دیگر تدبیر مشوق های مناسب برای سرمایه‌گذاری به ویژه از جانب بخش خصوصی در این حوزه توسط دولت مدنظر قرار گیرد. در صورت عدم سرمایه گذاری و با توجه به تقاضای بازار و تغییرات فناوری ها در نسلهای تلفن همراه در صورت عدم اتخاذ سیاست های صحیح می تواند منجر به شکاف دسترسی و مهاجرت به فناوری های دسترسی ماهواره ای شود.

۵- بنابر گزارش های اخذ شده در حال حاضر تعداد قابل توجهی از سایت های مورد درخواست شهروندان و کسب و کارهای اینترنتی برای اتصال، از جمله مواردی است که متأثر از اعمال تحریم های خارجی و توسط کشورهای مبدأ، دسترسی کاربران ایرانی به آن ها مسدود و یا با اختلال مواجه شده است. لازم است در اسرع وقت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ضمن اعلام فهرست دقیق و شفاف سایت های مذکور، اقدامات حقوقی و فنی لازم در سطح بین المللی برای رفع مسدودی این وب سایت ها انجام داده و گزارش آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۶- نظام پالایش و مدیریت محتوای فضای مجازی با عارضه تعدد مراجع تصمیم گیر مواجه است، و این تصمیمات گاهی بدون توجه به مسایل و پیچیدگی‌های فنی و آثاری که بر کاربران و شبکه می‌گذارد اتخاذ میشود لازم است در این خصوص اقدام کارگشا در جهت یکپارچه سازی این نظام مدیریتی انجام گیرد.

۷- افزایش اعتماد کاربران به شبکه ها و سکوهای داخلی وابسته به مسئولیت پذیری سکوها، ضابطین و دستگا ه ها در حفظ حریم شخصی و حفاظت از داده ها ، نیاز به شفافیت و افزایش تضامین قانونی و عندالزوم ارائه الیحه حمایت و حفاظت از داده های شخصی است.

۸- تنوع نیازمندیهای کاربران نشان دهنده لزوم بازنگری در سیاستهای دسترسی است. آزادکاران، نخبگان کسب و کارهای اقتصاد دیجیتال و شرکتهای دانش بنیان و نوآور نیازمند کمک دولت در توسعه دسترسی ها به منابع داده، اطلاعات و دانشی مورد نیاز هستند.

۹- عزم جدی و سازماندهی ملی در توسعه دسترسی منازل و کسب و کارها به فیبر نوری که توسط دولت محترم در حال

گذشته پس از دستوری که ریاست جمهوری دادند لیستی متشکل از چند هزار دامنه را مورد بازنگری قرار دادیم و معتقدیم هنوز جای تجدید نظر وجود دارد و آمادگی داریم با مرکز ملی فضای مجازی همکاری کنیم و لیستی را از سرویس‌هایی که حاکمیت ملی را دچار خدشه نمی‌کنند تهیه کنیم.

وزیر ارتباطات بیان کرد: یکی از بحث‌های جدی ما که مورد تاکید نمایندگان نیز بود بحث عدم سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری اطلاعات است که با شرایط فعلی تعرفه‌گذاری‌ها امکان پذیر نیست و حتما باید کاری کنیم که سرمایه‌گذاری در این حوزه توجیه داشته باشد در حالی که به قیمت اینترنت اشکال وارد می‌شود شاهدیم در عراق اینترنت ۱۰۰ هزار تومان است و در ایران ۳ هزار و پانصد تومان در هر گیگ قیمت‌گذاری می‌شود در حالی که میانگین درآمد سرانه در عراق از ما پایین‌تر است و در نهایت من تمام قد حامی کسب و کارهای دیجیتال هستم.

دکتر قالیباف رییس مجلس شورای اسلامی در جمع‌بندی از گزارش کمیسیون و مطالب اظهار شده در صحن علنی، بیان کرد:

یکی از نکاتی که در آغاز کار با وزیر ارتباطات مطرح شد، موضوع راه‌اندازی شبکه ملی اطلاعات بود که مجلس ظورای اسلامی و دولت هم عزم خود را جزم کردند که در همین دولت به پایان برسد. با گزارش‌هایی که بنده دیدم در این زمینه سرعت خوبی وجود دارد و در حوزه خدمات دولت الکترونیک و سکوه‌های ارائه خدمات به مردم باید به نحوی گام برداشت که اقتصاد دیجیتال در حوزه کسب و کارها توسعه پیدا کند.

ایشان تاکید کرد: نباید از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه غفلت کرد. در حوزه اقتصاد دیجیتال از این موضوع غافل شدیم. اگر بخواهیم به سهم ۱۵ درصدی برسیم بدون بخش خصوصی این امکان وجود ندارد. اگر به دنبال این هستیم که اقتصاد را ساختارسازی کرده و زمینه را برای مشارکت مردم در اقتصاد فراهم کنیم هیچ کجا در دسترس‌تر سکوه‌های اقتصاد دیجیتال نیست.

رییس مجلس خاطر نشان کرد: یکی از بحران‌های پیش رو ما کاهش جمعیت است که برای رفع آن داریم تلاش می‌کنیم اما اکنون پنجره جمعیتی جوان ما و نیروهای مسلط ما در حوزه فناوری اطلاعات در اوج است که این بزرگترین فرصت برای

افزایش بوده و از نظر میزان تاخیر و نوسان تاخیر که مردم را آزرده می‌کند کاهش یافته است.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در ادامه تصریح کرد: مردم ما شایسته بهترین‌ها هستند و می‌پذیریم که نشده فراوان است. اما چالش‌های پیش روی ما زیاد است و یکی از آن‌ها تعدد مراکز تصمیم‌گیر است که باعث بار در شبکه شده است و ما در تلاشیم به شکل متوازن رشد داشته باشیم بعضا انتظار می‌رود با ابزارهای فنی انتظارت را برآورده کنیم. به عنوان مثال در همین بحث قطعی اینترنت در جریان کنکور سراسری انتظاراتی وجود دارد که با مقاومتی که انجام شد این اتفاق انجام نشد اما در سال‌های گذشته این اتفاق افتاد. باید مراجع مشخصی در حوزه فنی تصمیم‌گیری کند.

ایشان خاطر نشان کرد: بنده معتقد هستم که می‌توانیم بساط فیلترشکن فروشی را جمع کنیم. البته آرزو می‌کنم هیچ ایرانی برای هیچ نیازی سراغ فیلترشکن نرود و برنامه خود را برای این موضوع عرض خواهم کرد. همچنین دفاع از حقوق ایران در مقابل تحریم‌ها موضوع دیگری است که باید به آن بپردازیم. ما در مدت اخیر با تحریم بیش از ۳۰۰ هزار دامنه پرکاربرد توسط کسانی که مدعی دفاع از حقوق مردم هستند مواجهیم و حل این موضوع نیازمند رایزنی در سطح مراجع بین‌المللی است.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تصریح کرد: حملات سایبری در سال‌های اخیر افزایش یافته است. حملات هدفمند به زیرساخت‌ها بیش از ۲۰ برابر شده است. البته همکاران مجاهد من بخش زیادی از این حملات را دفع کرده‌اند اما حتی بخش کوچکی از این موضوعات مشکلات زیادی برای ما ایجاد می‌کند و ما بخش توسعه ابزارهای مقابله با آن را در دستور کار قرار داده‌ایم. همچنین مساله بعدی که ما با آن روبرو هستیم که با کلیدواژه اختلال و جنگ روانی مطرح می‌شود، جلوه دادن قطعی‌های فراگیر است.

ایشان افزود موضوع پیشرفت شبکه ملی اطلاعات نیز موضوع مهم ما است و در این دولت بیش از ۶۲ درصد پیشرفت داشته است و در همین دولت ان‌شا‌الله کار به سرانجام می‌رسد که یکی از زیرساخت‌های اصلی آن توسعه فیبر نوری است.

زارع پور ادامه داد: چند اقدام برای کاهش نیاز مردم به فیلترشکن‌ها می‌توان انجام داد. اولین کار این است که ما باید در لیست مصادیق فیلترینگ یک بازنگری جدی انجام دهیم که در گذشته به دلایل غیرامنیتی انجام شده است. ما در سال

مجلس (با تقاضای کمیسیون مبنی بر ارجاع گزارش به قوه قضائیه (در اجرای ماده ۲۳۴ مکرر آیین نامه داخلی مجلس)، ۲۱۶ نماینده حاضر در صحن علنی با ۱۳۰ رای موافق، ۶۸ رای مخالف و ۴ رای ممتنع ارجاع گزارش مذکور را تصویب کردند)

در بخش «روش انجام طرح تحقیق و تفحص» گزارش مذکور آمده است:

توسعه پروژههای انتقال آب بین حوضهای، بدون توجه به تمامی جوانب، میتواند به مرور زمان منجر به آثار و پیامدهای منفی محیط زیستی و اجتماعی در مناطق مبدأ و مقصد شود. اثرات گسترده این طرحها به اندازههای ابعاد مختلف را در برمیگیرد که ضرورت دارد پیش از اقدام به عملیاتی کردن این پروژهها، کلیه جنبهها برای هر دو حوضه مبدأ و مقصد روشن و قابل درک شوند. این مهم، به حدی برای متخصصان و تصمیمگیران اهمیت پیدا کرده است که بانک جهانی ملزم گردیده تا قبل از تصویب و اختصاص بودجه برای چنین طرحهایی، به ارزیابی دقیق اثرات این پروژهها در بلندمدت بپردازد. در کشور ایران نیز با توجه به حساسیت طرحهای سدسازی و انتقال آب بین حوضهای، لزوم نگرش یکپارچه در راستای منافع ملی و در قالب یک چارچوب منطقی جهت بررسی و تصویب پروژه های آبی از سالیان گذشته احساس گردیده است. بر این اساس، مسئولین آب کشور در دورههای زمانی مقتضی نسبت به وضع قوانین مختلف اقدام نمودهاند. این مقررات، متولیان و دستگاههای اجرایی را ملزم ساخته تا ضمن بررسی دقیقتر طرحها طی یک فرآیند مشخص، تمامی جنبههای فنی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی را ارزیابی نموده و نسبت به تصویب و اجرایی نمودن آنها اقدام نمایند.

همچنین در بخش «جمع‌بندی و پیشنهادهای» گزارش مذکور آمده است:

با استناد به نتایج حاصل از بررسی پروژههای انتقال آب بین حوضهای، نتیجه گیری و پیشنهادات طرح حاضر از جنبه های فنی و مدیریتی (منابع و مصارف آب)، عملکرد سازمانی و ساختاری، اعتبارات طرحها، نحوه حکمرانی آب و شیوه نظارت و پایش عملکرد متولیان بخش آب کشور مدنظر قرار گرفته است.

۱- نتیجه‌گیری

رویکردهای فنی و مدیریتی (منابع و مصارف آب)

کشور ما به شمار می‌رود اما ما به این موضوع توجه نداریم و این نیروها را از دست می‌دهیم. برای رسیدن به سهم ۱۵ درصدی اقتصاد دیجیتال در اقتصاد کشور باید از این فرصت استفاده کنیم. جوانان بین ۳۰ تا ۴۰ سال ما بیشترین جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند که در حوزه اطلاعات نیز متخصصان زیادی داریم. این یک فرصت استثنایی برای کشور است که باید به آن توجه کنیم.

ایشان بیان کرد: همانطور که در مجلس گفته شد در جلسه شورای عالی فضای مجازی نیز بحث شد و گزارشی در این زمینه نیز تهیه شد مردم در جاهایی به دلیل قطعی و عدم دسترسی دلخور هستند و این موضوع خساراتی را برای کسب و کارها در پی داشته است. در کنار این که باید اقداماتی صورت گیرد که این اشکالات در شبکه برطرف شود باید جلوی وارد شدن هزینه و خسارت به مردم نیز گرفته شود.

ایشان ادامه داد: از سوی دیگر تصمیم‌گیری‌های متعددی در سطح ملی در این حوزه وجود دارد و ابلاغیه‌های متعددی صورت می‌گیرد و این حاکی از عدم حکمرانی منسجم در حوزه مسائل فناوری اطلاعات است. از نگاه ما وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات محور یکپارچه‌سازی در این حوزه به خصوص در دولت الکترونیک است. ما قانون داده‌ها را تصویب کردیم از نظر ما وزارت ارتباطات محوریت خود را باید در این حوزه نشان داده و در کنار نظارت موضوع یک حکمرانی یکپارچه سازی را نیز دنبال کند.

رییس مجلس تصریح کرد: در برنامه هفتم توسعه ما هدف‌گذاری رشد شاخص‌ها را انجام دادیم و سهم اقتصاد دیجیتال را به ۱۵ درصد از سقف تولید ناخالص ملی پیش بینی کرده‌ایم ما به دنبال افزایش دسترسی به اینترنت ثابت هستیم و از ۳/۵ میلیون خانوار به ۲۰ میلیون خانوار هدف‌گذاری کرده‌ایم. با شبکه ملی اطلاعات این کار دنبال خواهد شد اما باید رابطه وزارت ارتباطات با شرکت مخابرات نیز حل شود.

دکتر قالیباف در پایان گفت: بحث‌های مدیریتی وجود دارد که سبب شده برخی از ظرفیت‌ها خالی بماند. ما قصد داریم ظرفیت شبکه انتقال کشور را از ۴۸ به ۱۳۰ ترابایت بر ثانیه برسانیم.

۲) گزارش نهایی کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست در مورد تحقیق و تفحص از عملکرد وزارت نیرو در خصوص انتقال آب بین حوزه‌ای - در اجرای ماده ۲۱۲ قانون آیین‌نامه داخلی

با نیاز آبی بالا مانند برنج)، عدم توسعه انبوه فضای سبز شهری و روستایی و ...
-عدم وجود دستورالعمل مدون در خصوص چگونگی و نحوه بهره‌برداری از منابع آب دریا در شمال و جنوب کشور؛
شور؛
-عدم وجود برنامه ریزی راهبردی و تحلیل استراتژیک در مدیریت منابع و مصارف آب (راهبرد، مأموریت، دستاورد، اهداف کلان، برنامه اقدام، فعالیتها، شاخصهای پایش و ارزیابی و ..)

عملکرد سازمانی و ساختاری

-عدم اعمال نظارت صحیح و دقیق وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب ایران بر دستگاههای اجرایی و شرکت‌های زیرمجموعه و عمل نکردن به وظایف حاکمیتی در زمینه پیدایش و اجرای طرحهای انتقال آب بین حوضه‌ای کشور (ترک فعل به استناد وظایف مندرج در اساسنامه و عدم توجه به حقوق ذینفعان مغایر با اصل ۴۰ قانون اساسی)؛
-عدم اشراف و اطلاع وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب ایران در خصوص وجود برخی از طرحها و قراردادهای مطالعاتی و اجرایی در شرکت‌های زیرمجموعه و تابعه (به استناد بند ۵ از ماده ۷ موضوع فعالیتها و وظایف شرکت مدیریت منابع آب ایران مبنی بر راهبری و انجام نظارت در شناخت، مطالعه و اجرای طرحهای تأمین و انتقال آب کشور و مطابق بند ۱ موظف به مدیریت و کنترل بهره برداری از منابع آب کشور)؛
-ناهماهنگی در تعریف و توسعه طرحها و نحوه استفاده از منابع آب در وزارت نیرو، شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران، شرکت مادر تخصصی مهندسی آب و فاضلاب کشور و شرکت‌های آب منطقه ای استانها؛
-عدم ایفای نقش تعیین کننده و راهبری وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب ایران در مبادله موافقتنامه های اعتبارات طرحهای تأمین آب از منابع مختلف مالی به ویژه منابع استانی برای جلوگیری از اختصاص اعتبارات به طرحهای تأمین آب غیرموجه؛
-عدم نظارت شرکت مدیریت منابع آب ایران بر انتخاب مشاوران و پیمانکاران ذیصلاح در شرکتها؛
-عدم رعایت الزامات آییننامهها، قوانین و مقررات توسط دستگاههای اجرایی زیرمجموعه وزارت نیرو (به ویژه در بررسی و تصویب طرحها و ورود طرحها به مرحله اجرا بدون مطالعات توجیهی، تصویب مراحل مطالعاتی، أخذ

-عدم توجه کافی به اصول و مؤلفه‌های توسعه پایدار و معیارهای یونسکو و تمرکز مطالعات بر ابعاد فنی و روش اجرای طرحها؛
-عدم مطالعه و شناخت کافی و وجود ابهامات فنی در مطالعات مراحل امکان سنجی، شناخت و تفصیلی برخی از طرحها؛
-بی توجهی به آثار و پیامدهای اجتماعی طرحهای انتقال آب بین حوضه ای و حقوق ذینفعان به ویژه در پایین دست و حوضه مبدأ؛
-ضعف در مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیطی در فرآیند تحلیل، تشخیص، پیش بینی و سنجش اثرهای محتمل هر یک از اجزای طرح؛
-تمرکز ارزیابی های اقتصادی بر منافع و دستاوردهای طرح در حوضه مقصد و عدم توجه به خسارتها و محدودیتها در حوضه مبدأ و پایین دست؛
-ابهام و عدم شفافیت در مبانی برنامه ریزی و تخصیص منابع آب، عدم مطابقت آمار و اطلاعات منابع و مصارف آب و مغایرت در نتایج مطالعات برنامه‌ریزی منابع آب (نیازها و کمبودها) در برخی از طرحها و دستگاههای اجرایی؛
-سوء مدیریت در بهره‌برداری از منابع آب و عدم وجود برنامه شفاف، دقیق و مدون در خصوص نحوه مدیریت منابع و مصارف آب؛
-عدم برقراری تعادل میان عرضه و تقاضا و اعمال کنترل دقیق بر نحوه و میزان برداشت و مصارف آب؛
-عدم توجه کافی به رویکردهای کاهش تقاضای آب، مدیریت مصرف و استفاده از منابع آب جایگزین و تمرکز بیشتر بر اجرای طرحهای انتقال آب عظیم با هزینه‌های اجرایی و بهره برداری بالا (شامل سد، تونل، لوله، ایستگاه پمپاژ و ...) جهت تأمین نیازهای آبی مناطق؛
-عدم لحاظ اثرات متقابل طرحهای کلان و موازی در بیلان منابع و مصارف مناطق (طرحهای شیرین سازی و انتقال آب از دریا، برنامه ملی سازگاری با کم آبی، طرح احیاء و تعادل بخشی آبهای زیرزمینی)؛
-عدم اهتمام و توفیق در تحقق اهداف طرحهایی نظیر احیاء و تعادل بخشی آبهای زیرزمینی در زمینه بازچرخانی پساب و فاضلاب، جابجایی تخصیص آب، عدم اصلاح و بازسازی شبکه های توزیع آب شهری (۳۰ درصد تلفات آب به علت فرسودگی شبکه آب شرب)، جلوگیری از برداشتهای غیرمجاز و توسعه بی رویه کشاورزی، تغییر روشهای آبیاری و الگوی کشت (جلوگیری از کشت محصولات

منابع آب کشور و ارائه راهبردهای غیرمنطقی و ناعادلانه با نگرش و تعصبات منطقه‌ای؛

-دخالت، اظهار نظر و وعده‌های مسئولین غیرمرتبط و بالتبع تحریک مردم و شکل‌گیری تجمعات محلی و بعضاً تخریب تأسیسات سایر طرحهای آبرسانی (منجر به بیاعتمادی و اعتراضات مردمی علیه تصمیمات حاکمیتی)؛

- فشار نهادهای بالادستی در تصمیم‌گیریهای تخصصی (نمایندگان، مقامات و مسئولین استانی و ...)

-عدم ایفای نقش مؤثر و کارآمد سازمان حفاظت محیط زیست کشور (عدم تصمیم‌گیری و برخورد قاطع و شفاف در صدور مجوزهای زیست محیطی طرحها)؛

-عدم اطلاع، نظارت و اشراف کامل و ایفای نقش راهبری وزارت نیرو در طرحهای شیرین‌سازی و انتقال آب دریا و عدم هماهنگی با وزارت صمت در زمینه‌های مطالعات، اجرا، بهره‌برداری و نحوه قیمت‌گذاری و تحویل آب به مصارف (مغایرت با مقررات و وظایف وزارت نیرو به عنوان متولی بخش آب در کشور)؛

شیوه نظارت و پایش عملکرد

-ناکارآمدی و عدم اثربخشی کامل بررسیهای مقطعی و پروژه‌های دستگاههای نظارتی در شرایط موجود؛

-عدم نظارت فنی دقیق و پایش مستمر تصمیمات و توسعه طرحهای حوزه آب توسط کمیسیونهای تخصصی با همکاری مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی (نظارت بر تأیید و تصویب طرحها قبل از ورود به مرحله اجرا)؛

-عدم هم‌افزایی و اثربخشی دستاوردها و نتایج بررسیهای سیستمهای نظارتی از دیدگاههای فنی، حقوقی، مالی و اعتباری (کمیسیونهای تخصصی و مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور و...)

۲- پیشنهادات

رویکردهای فنی و مدیریتی (منابع و مصارف آب)

-ایجاد شفافیت در منابع و مصارف آب به تفکیک حوضه‌های آبریز و استانها؛

-توجه و تمرکز بر نگرشها و رویکردهای کلان در راستای ارزشگذاری واقعی آب؛

-لحاظ رویکردهای آمایش سرزمینی در تعریف و توسعه طرحها و صدور مجوزهای تخصیص آب؛

-پیاده‌سازی واقع‌گرایانه اصول و مؤلفه‌های توسعه پایدار و معیارهای یونسکو در مطالعه و اجرای طرحهای انتقال آب بین حوضه‌ای؛

مجوزهای تخصیص آب، زیست محیطی، باستان‌شناسی، پدافند غیرعامل)؛

-عدم مستندسازی و وجود بانک اطلاعاتی طرحها در شرکت مدیریت منابع آب ایران مطابق دستورالعملهای نشریه شماره ۲۰۸ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت نیرو تحت عنوان "مستندسازی طرحهای آب".

اعتبارات طرحها

-استفاده از اعتبارات استانی و بخشهای خصوصی در اجرای طرحهای غیرموجه؛

-عدم تحقق و دستیابی به اهداف طرح متناسب با پیش‌بینی‌ها در طرح توجیهی؛

-برآورد کمتر زمان و هزینه اجرای طرح در مراحل توجیهی نسبت به مقادیر واقعی با هدف توجیه‌پذیر نمودن طرح و اخذ مجوزها و تأییدیه‌های لازم (شروع پروژه و قرار دادن حاکمیت در عمل انجام شده)؛

-عدم مطابقت هزینه‌های واقعی، پیشرفت فیزیکی و برنامه‌زمانبندی طرح در مراحل اجرایی در مقایسه با برآوردهای اولیه (عدم درج و افشاء مناسب برآورد اولیه و نهایی طرح در موافقتنامه‌ها)؛

-عدم تحقق منابع مالی و تخصیص اعتبار مطابق برنامه زمانبندی پیش‌بینی شده (عدم تحقق روند پیشرفت فیزیکی و برنامه زمانی پیش‌بینی شده و تحمیل بار مالی ناشی از تأخیرات)؛

-عدم ارزیابی دقیق خسارات زیست محیطی و اجتماعی، معارضات محلی و بار مالی ناشی از تملک اراضی و غیره در برآورد هزینه‌های طرح؛

-ایجاد تغییرات و انحراف بیش از حد معمول هزینه‌های اجرایی نسبت به برآوردهای اولیه طرح.

نحوه حکمرانی آب

-توزیع و تمرکز نامتوازن و غیرمنطقی جمعیت در مناطق فاقد پتانسیل توسعه و عدم توجه به رویکردهای آمایش سرزمینی در تعریف طرحهای توسعه‌ای مبتنی بر ظرفیتهای محیطی (وزارت کشور، وزارت نیرو، سازمان برنامه و بودجه)؛

-عدم هماهنگی و ارتباط میان رویکردها و برنامه‌های توسعه با اعتبارات تخصیص یافته؛

-رقابت و تقابل مقامات و مسئولین استانها در تعریف و توسعه پروژهها با هدف بهره‌مندی و مصرف حداکثری

- استفاده از ظرفیتهای قانونی و استفاده از توان بخشهای غیردولتی و فاینانس داخلی جهت تأمین منابع مالی طرحها به منظور عدم تحمیل بار مالی بیشتر به بیتالمال با توجه به افزایش قیمتها؛

- اجتناب از شروع پروژه های جدید و تمرکز بر تکمیل طرحهای نیمه تمام و اولویت دار.

نحوه حکمرانی آب

- هماهنگی وزارت کشور، وزارت نیرو و سازمان برنامه و بودجه کشور در راستای رویکردهای آمایش سرزمینی در تعریف و اجرای طرحهای توسعه ای کشور متناسب با پتانسیل منابع آبی مناطق (پرهیز از توزیع و تمرکز نامتوازن و غیرمنطقی جمعیتی، صنعتی و کشاورزی در مناطق فاقد پتانسیل توسعه)؛

- تصمیم گیری در خصوص طرحهای انتقال آب بین حوضه‌ای در سطوح ملی (خارج شدن از حیطه اختیارات استانی) و عدم امکان تخصیص اعتبارات استانی به طرحهای مذکور؛

- فرهنگسازی و تبیین اهداف و منافع طرحها با هدف بکارگیری مشارکتهای مردمی؛

- ممانعت از اثرگذاری مقامات استانی و نهادهای غیرفنی در تصمیمگیریهای تخصصی بخش آب (نمایندگان، مقامات و مسئولین استانی و ...)

- خارج نمودن تصمیم‌گیرها در خصوص طرحهای انتقال آب بین حوضه‌ای کشور در مصوبات سفرهای استانی هیأت‌های دولت بدون گذراندن مراحل قانونی، مقررات و فرآیندهای أخذ مجوزات با توجه به حساسیتهای موجود در بخش آب کشور.

شیوه نظارت و پایش عملکرد

- لزوم تقویت اقدامات و فعالیتهای نظارتی دقیق و پایش مستمر کمیسیونهای تخصصی مجلس شورای اسلامی و مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی در خصوص تعریف و تصویب طرحهای کلان آب با توجه به بحران آب و حساسیتهای اجتماعی و محیط زیستی موجود در کشور؛

- لزوم ایفای نقش محوری کمیسیونهای تخصصی مجلس شورای اسلامی و مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی در زمینه نظارتهای فنی و کارشناسی و با هدف همافزایی با فعالیتهای و دستاوردهای سایر دستگاههای نظارتی (سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور و ...)

- لزوم تعریف و تصویب طرح تحقیق و تفحص در مباحث مطالعاتی، اجرایی و نظارتی پروژه‌های کلان حوزه آب کشور در شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران، شرکت

- تدوین برنامه راهبردی و تحلیل استراتژیک در مدیریت منابع و مصارف آب (راهبرد، مأموریت، دستاورد، اهداف کلان، برنامه اقدام، فعالیتهای شاخصهای ارزیابی و ...)

- اهتمام به تحقق رویکردهای مدیریت مصرف و تخصیص اعتبارات لازم جهت اجرای پروژه‌های ذیل طرح احیاء و تعادل بخشی آبهای زیرزمینی و تداوم اقدامات کارگروه ملی سازگاری با کم آبی؛

- پیش بینی و ارائه راهکارهای واقعی به منظور جبران خسارتهای اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در مناطق تأثیرپذیر طرحها و لزوم محرومیت زدایی و برقراری عدالت در حوضه‌های مبدأ و مقصد؛

- پرهیز از موازی کاری و تضييع سرمایه‌های ملی با لحاظ اثرات متقابل طرحهای کلان در بیلان منابع و مصارف (طرحهای شیرینسازی و انتقال آب از دریا، برنامه ملی سازگاری با کم آبی، طرح احیاء و تعادل بخشی آبهای زیرزمینی)؛

- شفافسازی در صدور مجوزهای تخصیص آب و موافقتنامه‌های منعقد شده با سرمایه‌گذاران بخش خصوصی

طرحهای انتقال آب از دریا در خصوص تعهدات، کمیت و کیفیت، نحوه قیمتگذاری و تحویل آب شرب شهرها و مناطق جمعیتی مسیر انتقال؛

- تدوین نظام جامع شیرین سازی و بهره‌برداری از آب دریا با رویکرد آمایش سرزمینی.

عملکرد سازمانی و ساختاری

- بازنگری در ساختار و فرآیندها با هدف تصمیمگیری و نظارت دقیق و مستمر در خصوص تعریف و تصویب و اعتبارات طرحهای انتقال آب بین حوضه‌ای در یک ساختار ملی و فرمانطقه‌ای؛

- لزوم مستندسازی و تقویت بانکهای اطلاعاتی در بخشهای فنی و قراردادی طرحهای حوزه آب در شرکت مدیریت منابع آب ایران مطابق با دستورالعملهای نشریه شماره (۲۰۸) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت نیرو.

اعتبارات طرحها

- الزام کلیه طرحهای انتقال آب بین حوضه‌ای به تبادل موافقتنامه‌های ملی با سازمان برنامه و بودجه کشور و حذف موافقتنامه‌های استانی؛

- اصلاح و بروزرسانی موافقتنامه طرحها بر اساس برنامه زمانبندی و برآوردهای نهایی؛

- نکته دیگر کلیه درآمدهای مالی و گمرکی حاصل از اجرای لایحه براساس نسبت مشخص شده صرف معیشت و زیرساخت‌های مناطق مرزی شود.

- لایحه امکان آمایش و پایش و ساماندهی بازارچه‌های مرزی مهیا شده و ساماندهی این بازارچه‌ها را میسر می‌سازد.

پس از تصویب کلیات لایحه مذکور با قرائت ماده (۱)، بررسی جزئیات لایحه آغاز گردید که بررسی اصلاحیه‌های پیشنهادی نمایندگان درخصوص آن به جلسه بعد موکول شد:

ماده ۱- به منظور رونق اقتصاد مناطق مرزی، ایجاد شفافیت و رصد پذیر نمودن واردات، توزیع و عرصه کالاهای مبادله مرزنشینان، تقویت معیشت مرزنشینان و کاهش مبادلات غیر رسمی در مرزهای زمینی و آبی، واردات کالا از طریق شناورهای سنتی و فلزی با ساختار لنج با ظرفیت ناخالص کمتر از پانصد (۵۰۰) تن، ملوانی (ته لنجی) و فعالان مرتبط با مبادلات مرزی (کولبری) به مدت پنج سال از زمان ابلاغ آیین نامه موضوع ماده (۶) این قانون مطابق با ترتیبات این قانون مطابق با ترتیبات این قانون مجاز و پس از آن کالاهای وارداتی، تابع قوانین و مقررات کشور می‌باشد.

تبصره ۱- ضوابط احراز صلاحیت مشمولین، استان‌ها و شهرستان‌های مشمول این قانون در چارچوب قوانین و مقررات ظرف مدت سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط هیئت وزیران تصویب و ابلاغ خواهد شد. انجام تشریفات قانونی واردات کالاهای موضوع این قانون، در چارچوب تصویب نام هیات وزیران توسط واحدهای تولیدی و صنفی مستقر در مناطق مرزی مشمول نیز امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۲- سقف و ارزش کل واردات کالا از طریق رویه‌های موضوع این ماده، سالانه به میزان حداکثر ده درصد (۱۰٪) ارزش واردات کل کشور به ماخذ سال قبل تعیین و انجام آن منوط به ثبت آماری در سامانه جامع تجارت (موضوع بند الف) ماده (۴) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۰/۰۳/۱۳۹۲ و اصلاحات و بعدی)، اخذ شناسه کالا و شناسه رهگیری (موضوع ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۰/۰۳/۱۳۹۲ و اصلاحات و بعدی)، ثبت اطلاعات در سامانه جامع انبارها (موضوع بند ث) ماده (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۰/۰۳/۱۳۹۲ و اصلاحات و بعدی) و تعیین منشا ارز کالاهای وارداتی می‌باشد.

سهامی آب و برق خوزستان و شرکتهای آب منطقه‌ای استانها.

شایان ذکر است اعلام رای گیری برای ارجاع گزارش مذکور به قوه قضائیه با تذکرات تعدادی از نمایندگان در خصوص ناقص بودن گزارش و یکجانبه بودن آن مواجه شد. که با توضیحات حجت‌الاسلام ذوالنور نایب رییس مجلس، رای گیری انجام شده بلاشکال اعلام گردید.

(۴) رسیدگی به گزارش کمیسیون اقتصادی در مورد لایحه دو فوریتی ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان - در اجرای ماده ۱۰۰ آیین نامه داخلی مجلس با اولویت در دستور قرار گرفت (پس از سخنان نمایندگان مخالف و موافق، ۲۱۵ نماینده حاضر در صحن کلیات لایحه را با ۱۸۱ رای موافق، ۲۰ رای مخالف و ۱۹ رای ممتنع به تصویب رساندند و ماده (۱) آن قرائت شد.)

در ادامه دستور کار بررسی کلیات لایحه دو فوریتی ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان آقایان جمیری، نخعی در مخالفت و آقایان حیدری و فرخی میکال در موافقت با کلیات لایحه مذکور نکاتی داشتند.

آقای رضوانی فر رییس کل گمرک در دفاع از کلیات لایحه دو فوریتی ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان به تبیین نکاتی پرداخت:

- لایحه کمک می‌کند به رونق مناطق مرزی و شفافیت و کنترل واردات و رصد آن در مرحله عرضه؛

- سقف و ارزش کل واردات براساس این رویه معادل ۱۰ درصد واردات قبل لحاظ شده است؛ براساس آمار ۱۴۰۱ حدود ۶۰ میلیارد دلار واردات داشته ایم که براساس رویه مندرج در لایحه ۶ میلیارد دلار سقف واردات تعیین شده است.

- نکته دیگر این که پیش بینی شده است ثبت آماری، شناسه کالا و شناسه رهگیری و ثبت در سامانه انبارها انجام گیرد که بشدت کمک می‌کند به شفافیت واردات و کاهش پرونده‌های قاچاق و رصد کالا در مسیر ورود تا عرضه؛

- پس از سال پنجم اجرا، این امتیاز لحاظ شده که واردکنندگان از ۳۰ درصد تخفیف حقوق ورودی و عوارض برخوردار شوند. اعمال حقوق پلکانی بصورت تدریجی مرادوات غیرشفاف مرزی را به سمت مرادوات رسمی هدایت می‌کند و بنادر غیر مجاز مسدود شوند.

پس از سال پنجم اجرای این قانون، تولیدکنندگان کوچک و متوسط و اصناف مستقر در شهرستان‌های مرزی مشمول می‌توانند با تخفیف سی درصدی (۳۰٪) از عوارض و حقوق ورودی، سالانه تا سقف یک درصد (۱٪) ارزش واردات کل کشور به مآخذ سال قبل و با رعایت ترتیبات مندرج در این تبصره نسبت به واردات کالا اقدام نمایند.

(۵) ناطقان میان دستور جلسه علنی (آقایان: جباری، سیاهکلی، حاجی دلیگانی، علیرضا بیگی و خانم رفیعی)

(۶) قرائت بیانیه نمایندگان مجلس شورای اسلامی
در نشست علنی روز سه شنبه ۳۱ مردادماه بیانیه نمایندگان مجلس در تقدیر از پیشرفت‌های صنعت دفاعی در راستای تجلی امید و تبلور اقتدار ملی قرائت گردید.

(۷) تذکرات آیین نامه ای، تذکرات شفاهی و اخطار قانون اساسی

**(۸) اعلام ختم جلسه: جلسه آینده ساعت ۷:۴۵ صبح
روزیکشنبه ۱۴۰۲/۰۶/۱۹**